

III. OCHRONA ŚRODOWISKA I ROLNICTWO

III.1.

Stan środowiska naturalnego

Bieżące raporty o jakości powietrza, wód i natężeniu hałasu oraz komunikaty pyłkowe dla alergików znajdują się na stronie internetowej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie (WIOŚ): <http://www.krakow.pios.gov.pl>

III.1.1. Jakość powietrza atmosferycznego

Na stan powietrza w Krakowie oddziałują emisje zanieczyszczeń komunalnych, komunikacyjnych i przemysłowych potęgowane niekorzystnymi warunkami klimatycznymi oraz położeniem miasta w inwersyjnej dolinie, ze słabym przewietrzaniem i dużą wilgotnością.

W 2012 roku jakość powietrza w Krakowie była niezadowolająca. Nietrzymane zostały standardy powietrza w zakresie stężeń:

- pyłu zawieszonego PM10 – jego średnioroczne stężenie przekroczyło wartości dopuszczalne we wszystkich punktach pomiarowych, a liczba dni w roku z przekroczonymi normami była wielokrotnie wyższa od dopuszczalnej. Poziom stężenia pyłu zawieszonego PM10 powyżej $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$ odnotowano: przy ul. Bujaka – 6 razy, przy al. Krasieńskiego – 10 razy, przy ul. Bulwarowej – 8 razy, natomiast przekroczenia stanu alarmowego $300 \mu\text{g}/\text{m}^3$ wystąpiły przy ul. Bujaka – 1 raz, przy al. Krasieńskiego – 2 razy, przy ul. Bulwarowej – 1 raz
- pyłu PM2,5 – średnioroczne stężenie przekroczyło dopuszczalne wartości we wszystkich stacjach pomiarowych
- dwutlenku azotu (NO_2) – jego średnie roczne stężenie odnotowane w punkcie pomiarowym przy al. Krasieńskiego było wyższe o niemal 80% od obowiązującej dopuszczalnej normy
- benzo(a)pirenu – średnie roczne stężenie przekroczyło niemal ośmio- i sześciokrotnie poziom dopuszczalny tego toksycznego i rakotwórczego pierwiastka

Normy zanieczyszczenia powietrza określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z 24 sierpnia 2012 roku w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r., Nr 0, poz. 1031).

TABELA III.1. ŚREDNIE ROCZNE STĘŻENIE ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W KRAKOWIE W 2012 ROKU

Punkt pomiarowy	Stężenie ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)					
	PM10	PM2,5	SO ₂	NO ₂	Pb	benzen
ul. Bujaka	53	41	11	32	0,03	-
al. Krasińskiego	66 ¹	47	11	71	-	4,7
ul. Bulwarowa	51	38	10	29	0,04	3,1
Poziom dopuszczalny ze względu na ochronę zdrowia ludzi	40	27	brak normy	40	0,5	5,0

¹ niepełna seria pomiarowa

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie

TABELA III.2. CZĘSTOŚĆ PRZEKROCZANIA POZIOMU DOPUSZCZALNEGO PYŁU ZAWIESZONEGO PM10 W KRAKOWIE W LATACH 2011-2012

Punkt pomiarowy	2011	2012
ul. Bujaka	127	116
al. Krasińskiego	200	132¹
ul. Bulwarowa	174	122
Dopuszczalna częstość przekroczenia dopuszczalnego poziomu w roku kalendarzowym	35	35

¹ niepełna seria pomiarowa

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie

TABELA III.3. ŚREDNI ROCZNY POZIOM METALI CIĘŻKICH I BENZO(A)PIRENU W KRAKOWIE W 2012 ROKU

Punkt pomiarowy	Stężenie (w ng/m^3)			
	Arsen	Kadm	Nikiel	BaP
ul. Bujaka	2,0	1,2	1,9	7,7
ul. Bulwarowa	1,9	1,4	2,7	5,7
Poziom docelowy ze względu na ochronę zdrowia	6	5	20	1,0

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie

W związku z niezadowalającym stanem powietrza w Krakowie wprowadzono *Program ochrony powietrza* (Uchwała Sejmiku Województwa Małopolskiego Nr XXXIX/612/09 z 21 grudnia 2009 roku w sprawie „Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego” obejmującego Aglomerację Krakowską). Zgodnie z jego założeniami, dla poprawy jakości powietrza w mieście konieczne jest ograniczanie niskiej emisji (likwidacja palenisk domowych, rozbudowa sieci ciepłowniczej) oraz ograniczanie emisji komunikacyjnych (np. rozwój systemu zarządzania ruchem, budowa ścieżek rowerowych, wymiana taboru autobusowego, mokre czyszczenie ulic, remonty nawierzchni).

Rada Miasta Krakowa Uchwałą Nr XXI/275/11 z 6 lipca 2011 roku (z późn. zm.) przyjęła *Program Ograniczania Niskiej Emisji dla Miasta Krakowa*, określający zasady udzielania dotacji celowej na zadania z zakresu ochrony środowiska obejmujące trwałą zmianę systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na: podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej, ogrzewanie gazowe, ogrzewanie elektryczne, ogrzewanie olejowe, odnawialne źródło energii, instalację odnawialnego źródła energii, podłączenie ciepłej wody użytkowej związane z likwidacją palenisk gazowych. Na likwidację palenisk, kotłowni węglowych oraz rozwój odnawialnych źródeł energii, w ramach realizacji tego programu w 2012 roku, wydano 2 142 284 PLN.

III.1.2. Natężenie hałasu

Podstawowym źródłem informacji o skali zagrożenia hałasem na terenie miasta jest Mapa akustyczna Miasta Krakowa, która została zaktualizowana w latach 2007 i 2012 (zgodnie z przepisami zawartymi w Dyrektywie 2002/49/WE oraz Ustawie *Prawo ochrony środowiska*, która nakłada obowiązek sporządzania przez Prezydenta Miasta tego rodzaju dokumentu co 5 lat). W oparciu o mapę z 2007 roku sporządzono *Program ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Krakowa, zadania na lata 2009-2013* (przyjęty Uchwałą Nr LXXXIII/1093/09 Rady Miasta Krakowa z 21 października 2009 roku).

W dniu 23 października 2012 roku weszło w życie Rozporządzenie Ministra Środowiska z 1 października 2012 roku, zmieniające Rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2012 r., Nr 0, poz. 1109). Zgodnie z tym dokumentem zostały podwyższone normy hałasu drogowego, kolejowego oraz tramwajowego w zakresie od 3 do 10 dB. Powyższe zmiany wymagały wprowadzenia poprawek w Mapie akustycznej Miasta Krakowa z 2012 roku oraz spowodowały przesunięcie terminu sporządzenia *Programu ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Krakowa, zadania na lata 2014-2018*.

Mapa akustyczna Miasta Krakowa zamieszczona jest na stronie www.krakow.pl w zakładce Środowisko.

Kraków należy do miast „mocno zanieczyszczonych hałasem”. Na wysoki poziom emisji wpływa rosnąca liczba samochodów poruszających się po głównych arteriach miasta, a także komunikacja miejska, w tym tramwajowa. W 2012 roku przeprowadzono remonty torowisk przy Teatrze Bagatela, na ul. Limanowskiego i ul. Wielickiej. Celem modernizacji było wytłumienie hałasu i poprawa komfortu jazdy tramwajami na tych trasach.

W 2012 roku została wybudowana nowa linia tramwajowa łącząca ul. J. Brożka z Kampusem UJ. Inwestycja obejmowała również przebudowę ul. Grota Roweckiego i M. Bobrzyńskiego oraz Czerwone Maki. Wzdłuż ciągu drogowego ul. Grota Roweckiego i M. Bobrzyńskiego zostały zainstalowane ekrany akustyczne, natomiast na odcinkach torów tramwajowych w celu obniżenia hałasu powstającego od taboru oraz wytłumienia drgań i wibracji zastosowano technologię sprężysto-elastyczną zamocowania torowiska do podłoża wraz z układem warstw tłumiących energię przekładkami tłumiącymi wibracje pod szynami.

W 2012 roku WIOŚ przeprowadzał pomiary hałasu komunikacyjnego przy al. Krasieńskiego (stacja monitoringu ciągłego). Wyniki pomiarów wykazały przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu zarówno w ciągu dnia, jak i w nocy.

III.1.3. Jakość wód powierzchniowych

Zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną przetransponowaną do prawa krajowego ustawą *Prawo wodne*, jednolite części wód (jcw) przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia i dostarczające średnio powyżej 100m³/d są obszarami chronionymi, podobnie jak np. jcw przeznaczone do celów rekreacyjnych lub do ochrony siedlisk lub gatunków.

TABELA III.4. OCENA JAKOŚCI UJĘĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA W 2012 ROKU¹

Rzeka	Punkt pomiarowo-kontrolny		Kategoria wód ogólna	według wskaźników	
	Nazwa	km		fizyko-chemicznych	bakteriologicznych
Sanka	powyżej ujęcia	2,7	A3	A2	A3
Rudawa	Podkamycze	9,0	A3	A2	A3
Dłubnia	Kończyce	10,4	A3	A1	A3
Raba	Zbiornik Dobczyce – ujęcie wieżowe	-	A2	A2	A2

¹ ocena wód ujmowanych do celów zaopatrzenia ludności wykonana zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 roku w sprawie wymagań, którym powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (Dz. U. z 2002 r., Nr 204, poz. 1728)

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie

W 2012 roku wody przeznaczone do spożycia, w które zaopatrywano ludność Krakowa, spełniały wymagania dla obszarów chronionych zarówno w kategorii fizykochemicznej, jak i w kategorii bakteriologicznej.

III.2.

Gospodarka odpadami

Celem gospodarki odpadami jest zbieranie, transport, odzysk i unieszkodliwianie odpadów.

III.2.1. Odpady przemysłowe

Ilość odpadów ogółem wytworzonych przez zakłady przemysłowe w Krakowie w porównaniu do 2011 roku spadła o 521 670 Mg. W przypadku największego producenta odpadów – krakowskiego oddziału firmy AcelorMittal Poland SA spadek ilości wytworzonych odpadów wyniósł 47 931 Mg.

TABELA III.5. ILOŚĆ WYTWORZONYCH ODPADÓW PRZEMYSŁOWYCH PRZEZ WYBRANE ZAKŁADY W KRAKOWIE W 2012 ROKU

Wybrane zakłady przemysłowe	Ilość wytworzonych odpadów ogółem (w Mg ¹ /rok)
Ogółem dla Krakowa, w tym:	2 886 827,9931
ArcelorMittal Poland SA Oddział w Krakowie	926 551,2460
HK Eko-Grys sp. z o.o.	399 868,1800
Heilit + Woerener sp. z o.o.	315 231,0000
Elektrociepłownia „Kraków” SA	136 388,4830
RR Donnelley sp. z o.o.	110 451,3780
Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji SA	99 637,0620
Zakład Odzysku Surowców „Madrohut” sp. z o.o.	93 748,8240
„ZŁOMEX” SA Zakład Przerobu Złomu	92 126,0530
Nobis sp. z o.o.	81 833,9500
Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych van Gansewinkel Kraków sp. z o.o.	71 576,5760

¹ megagram (Mg) = 1 tona; jest to standardowa jednostka stosowana w praktyce i przepisach prawnych dotyczących recyklingu do określania ilości odpadów
Źródło: Sporządzono na podstawie danych wygenerowanych z Wojewódzkiego Systemu Odpadowego (WSO), stan na dzień 12 lipca 2013 roku

W stosunku do poprzedniego roku ilość odpadów ogółem unieszkodliwionych przez zakłady przemysłowe w Krakowie spadła o 82 950 Mg.

TABELA III.6. ILOŚĆ ODPADÓW PRZEMYSŁOWYCH UNIESZKODLIWIONYCH (W INSTALACJACH) W 2012 ROKU

Zakłady przemysłowe	Ilość unieszkodliwionych odpadów ogółem (w Mg/rok)
Ogółem dla Krakowa, w tym:	324 152,1930
ArcelorMittal Poland SA Oddział w Krakowie	144 041,8690
Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania sp. z o.o.	115 841,3000
Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji SA	47 817,9200
Nycz Intertrade sp. z o.o.	12 549,8950
Zakłady Sanitarne w Krakowie sp. z o.o.	2 925,9090
Elektrociepłownia „KRAKÓW” SA	975,300

Źródło: Sporządzono na podstawie danych wygenerowanych z Wojewódzkiego Systemu Odpadowego (WSO), stan na dzień 12 lipca 2013 roku

III.2.2. Odpady komunalne

TABELA III.7. WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI W LATACH 2010-2012

	2010	2011	2012
Ilość odpadów odebranych:	2 098 958,31 m ³	2 038 540,46 m ³	2 016 161,90 m³
	313 277,36 Mg	304 259,77 Mg	300 919,70 Mg
Ilość odpadów przypadająca na 1 mieszkańca	2,78 m ³	2,68 m ³	2,67 m³
	0,41 Mg	0,40 Mg	0,40 Mg
Ilość odpadów deponowanych			
na składowisku Barycz	174 119,43 Mg	134 989,37 Mg	118 635,70 Mg
ogółem	215 713,93 Mg	153 317,41 Mg	132 565,50 Mg
Gospodarstwa objęte stałym wywozem odpadów	98%	100%	100%
Koszt wywozu ponoszony w miesiącu przez 1 mieszkańca	6,66-19,98 PLN	7,00-21,00 PLN	8,00-24,00 PLN
Ilość zebranych surowców wtórnych	25 697,76 Mg	35 032,37 Mg	58 000,00 Mg
Odzysk surowców wtórnych	68,43%	62,50%	79,22%

Źródło: Zarząd Infrastruktury Komunalnej i Transportu

W 2012 roku po raz kolejny spadła ilość zebranych odpadów (o 3 340 Mg w stosunku do poprzedniego roku), tym samym zmniejszyła się ilość śmieci przypadających na 1 mieszkańca miasta. Zwiększyła się natomiast ilość zebranych surowców wtórnych (o niemal 23 000 Mg w porównaniu do 2011 roku), z czego odzyskano prawie 80%.

TABELA III.8. SUROWCE WTÓRNE ODDANE DO RECYKLINGU¹ W LATACH 2010-2012 (W MG)

	2010	2011	2012
Papier	1 524,12	1 288,11	1 025,17
Szkło	1 852,49	1 927,40	1 869,94
Plastik i aluminium	1 120,19	1 168,87	1 099,02

¹ odpady zebrane w systemie dzwonowym, przekazane do recyklingu przez Gminę Miejską Kraków

Źródło: Zarząd Infrastruktury Komunalnej i Transportu

III.3.

Inwestycje finansowane ze środków Unii Europejskiej

TABELA III.9. INWESTYCJE Z DZIEDZINY OCHRONY ŚRODOWISKA FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW POMOCOWYCH UNII EUROPEJSKIEJ W 2012 ROKU

Nazwa inwestycji	Realizacja	Nakłady (w PLN)
Instalacja kolektorów słonecznych na obiektach sportowych ¹	wykonano instalacje na obiektach KS Korona, OSiR Kolna, nadzór inwestorski	625 784,98

¹ realizatorem inwestycji był Zarząd Infrastruktury Sportowej
Źródło: Biuro Funduszy Europejskich UMK

III.4.

Edukacja ekologiczna

Za realizację działań z zakresu edukacji ekologicznej odpowiedzialny jest Wydział Środowiska UMK oraz Zarząd Infrastruktury Komunalnej i Transportu w Krakowie. Więcej informacji na temat działań ekologicznych w mieście znaleźć można na stronie internetowej www.ekocentrum.krakow.pl.

TABELA III.10. LICZBA INICJATYW I KOSZT REALIZACJI DZIAŁAŃ Z EDUKACJI EKOLOGICZNEJ W LATACH 2010-2012

	2010	2011	2012
Liczba inicjatyw ekologicznych	11	6	11
Koszt realizacji (w PLN)	2 908 650	857 097,75	922 984,81¹

¹ w tym 64 452 PLN dotacji Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
Źródło: Wydział Kształtowania Środowiska UMK, Zarząd Infrastruktury Komunalnej i Transportu w Krakowie

TABELA III.11. GŁÓWNE ZADANIA PROWADZONE W RAMACH EDUKACJI EKOLOGICZNEJ W 2012 ROKU

Nazwa zadania	Koszt zadania (w PLN)
Prowadzenie edukacji ekologicznej przez ośrodki kultury	30 000,00
Dni Ziemi	155 211,36
Krakowski Festiwal Recyklingu	373 103,54
Europejski Tydzień Zrównoważonego Transportu	38 972,64
Czysta Akcja	17 067,00
Edukacja w zakresie ochrony powietrza	3 615,00
Edukacja w zakresie ochrony zieleni	24 967,83
Edukacja w zakresie ochrony przyrody	11 481,24
Działalność promocyjna i edukacyjna w zakresie czystości i gospodarki odpadami ¹	130 436,36
Kampania informacyjna na temat nowego systemu gospodarowania odpadami ²	38 130,00
	(w tym 15 252 ³)
Akcja „Sprzątanie Świata” wraz z uroczystą imprezą inauguracyjną ²	99 999,84
	(w tym 49 200 ³)

¹ prowadzona przez ZIKiT-Ekocentrum

² prowadzone przez ZIKiT

³ dotacja Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Źródło: Wydział Kształtowania Środowiska UMK, Zarząd Infrastruktury Komunalnej i Transportu w Krakowie

III.5.

Obszary zielone

Powierzchnia oraz struktura zieleni w Krakowie nie zmieniła się w stosunku do poprzedniego roku.

TABELA III.12. TERENY ZIELENI W KRAKOWIE W 2012 ROKU

Typ zieleni	Powierzchnia (w ha)	Udział w powierzchni miasta (w %)
Parki miejskie i zieleńce, tereny zieleni osiedlowej w zarządzie ZIKiT	949	2,9
Zieleń przyuliczna	599	1,8
Cmentarze	138	0,3
Ogrody działkowe	650	2,0
Zieleń towarzysząca urządzeniom sportowym	133	0,4
Zieleń forteczna (powierzchnia historyczna)	282	0,9
Powierzchnia przylegająca do zieleni fortecznej	801	2,4
Ogółem	3 552	10,7

Źródło: Wydział Kształtowania Środowiska UMK

Na obszarze Krakowa w 2012 roku znajdowały się:

- obszary Natura 2000 – 3 obszary o łącznej powierzchni 386,7 ha
- rezerваты przyrody – 5 rezerwatów o łącznej powierzchni 48,58 ha
- parki krajobrazowe – 3 parki krajobrazowe o łącznej powierzchni 4 753,6 ha
- użytki ekologiczne – 10 użytków o łącznej powierzchni 104,8 ha
- parki miejskie – 43 obiekty o łącznej powierzchni 396,89 ha
- pomniki przyrody – 266 w tym 263 pojedyncze drzewa, 1 aleja, 1 głąz narzutowy, 1 źródło

Powierzchnia lasów oraz struktura ich własności na terenie Krakowa w 2012 roku pozostała bez zmian w stosunku do dwóch poprzednich lat. Powierzchnia lasów wyniosła 1 431 ha (4,38% obszaru miasta).

TABELA III.13. PRACE W RAMACH ZAGOSPODAROWANIA I OCHRONY LASÓW PROWADZONE W 2012 ROKU

Wyszczególnienie	Wielkość	2011=100
Pielęgnacja gleby wokół sadzonek	35,5 ha	98,6
Pielęgnacja upraw leśnych	41,0 ha	71,9
Pielęgnacja pojedynczych drzew	358 szt.	106,9
Pielęgnacja zieleni niskiej	10,0 ha	100,0
Odnowienia sztuczne	9,0 ha	90,0
Zabezpieczenie upraw przed zwierzyną	45,0 ha	100,0
Trzebieże	19,0 ha	105,6
Utrzymanie polan rekreacyjnych	75,0 ha	100,0
Utrzymanie pasów przeciwpożarowych	32 000 mb	100,0
Utrzymanie użytku ekologicznego łąki Nowohuckie	43,0 ha	75,4
Utrzymanie szlaków pieszych i rowerowych	4,2 km	55,3
Utrzymanie infrastruktury – porządkowanie dróg i alejek	8,6 km	100,0
Utrzymanie infrastruktury – zbiórka i wywóz śmieci	50 t	104,2
Koszenie muraw kserotermicznych	3,5 ha	100,0
Koszenie łąk oligotroficzných	4,0 ha	100,0

Źródło: Wydział Kształtowania Środowiska UMK

III.6.

Rolnictwo

W 2012 roku powierzchnia użytków rolnych w Krakowie nie zmieniła się w stosunku do poprzedniego roku, a powierzchnia upraw zmniejszyła się o 20 ha. Grunty orne były wykorzystywane do upraw roślin zbożowych oraz ziemniaków. Powierzchnia upraw ziemniaków zwiększyła się o 200 ha, czyli o 12,5%.

TABELA III.14. STRUKTURA UŻYTKÓW ROLNYCH W 2012 ROKU

Wyszczególnienie	Powierzchnia (w ha)	Wskaźnik zmian (2011=100)
Powierzchnia użytków rolnych ogółem, w tym:	13 000	100
grunty orne	7 000	99,7
sady	200	100,0
łąki trwałe	1 685	89,0
pastwiska	150	100,0

Źródło: Wydział Kształtowania Środowiska UMK

TABELA III.15. UŻYTKOWANIE GRUNTÓW ORNYCH W 2012 ROKU

Wyszczególnienie	Powierzchnia (w ha)	Wskaźnik zmian (2011=100)
Zbożowe	3 250	100,0
Ziemniaki	1 800	112,5
Rośliny pastewne	300	85,5
Warzywa	900	88,0
Owoce	40	100,0
Pozostałe ¹	710	-
Ogółem	7 000	99,7

¹ od 2012 roku kategorię „pozostałe” połączono z kategorią „rośliny przemysłowe”
Źródło: Wydział Kształtowania Środowiska UMK

W 2012 roku liczba gospodarstw rolnych o powierzchni fizycznej powyżej 1 ha, podobnie jak w latach poprzednich, wyniosła 2 000.

TABELA III.16. STAN POGŁOWIA ZWIERZĄT GOSPODARSKICH W 2012 ROKU

Wyszczególnienie	Liczba sztuk	Wskaźnik zmian (2011=100)
Pogłowie bydła	200	66,6
Pogłowie trzody chlewnej	3 000	100,0

Źródło: Wydział Kształtowania Środowiska UMK

Podsumowanie

W 2012 roku:

- Odnotowano przekroczenia alarmowego poziomu pyłu zawieszonego PM10 ($300 \mu\text{g}/\text{m}^3$): przy ul. Bujaka – 1 raz, przy al. Krasińskiego – 2 razy, przy ul. Bulwarowej – 1 raz
- Zaktualizowano Mapę akustyczną Miasta Krakowa
- Przeprowadzono remonty torowisk przy Teatrze Bagatela, na ul. Limanowskiego i ul. Wielickiej, m.in. w celu zmniejszenia hałasu komunikacyjnego
- O 3 340 Mg spadła ilość zebranych odpadów komunalnych, a zwiększyła się ilość zebranych surowców wtórnych – o niemal 23 000 Mg
- Ilość wytworzonych odpadów przez zakłady przemysłowe wyniosła ogółem 2,887 mln Mg
- Powierzchnia terenów zielonych nie zmieniła się – wynosiła 3 552 ha (tj. 10,7% powierzchni miasta)
- Powierzchnia lasów wyniosła 1 431 ha (4,38% obszaru miasta)
- Powierzchnia upraw zmniejszyła się o 20 ha
- Na terenie miasta istniało 2 000 gospodarstw rolnych o powierzchni fizycznej powyżej 1ha